

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā,

2008.gada 7.aprīlī

Administratīvā rajona tiesa
šādā sastāvā: tiesnese R.Paegle,

piedaloties pieteicējam *J.O.*, pieteicēja pārstāvim – zvērinātam advokātam Gunāram Gailim,
 atbildētāja – Bauskas pilsētas pašvaldības – pusē pieaicinātās iestādes Bauskas pilsētas bāriņtiesas pārstāvei Aletai Ozoliņai,
 trešās personas – *K.O.-G.* sevišķajam aizbildnim *A.K.*,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz *J.O.* (turpmāk – pieteicējs) pieteikumu par Bauskas pilsētas bāriņtiesas 2007.gada 17.jūlija lēmuma Nr.1-6/32 atcelšanu, Bauskas pilsētas bāriņtiesas 2007.gada 17.jūlija lēmuma Nr.1-6/33 atcelšanu un pienākuma uzlikšanu Bauskas pilsētas bāriņtiesai nekavējoties atgriezt *K.O.-G.* pieteicēja ģimenē, nekavējoties atjaunot pieteicējam aizbildņa statusu.

Aprakstošā daļa

[1] 2007.gada 14.augustā Administratīvajā rajona tiesā (turpmāk – tiesa) saņemts pieteicēja pieteikums par Bauskas pilsētas bāriņtiesas (turpmāk – bāriņtiesa vai atbildētājs) 2007.gada 17.jūlija lēmuma Nr.1-6/32 atcelšanu, 2007.gada 17.jūlija lēmuma Nr.1-6/33 (turpmāk arī – pārsūdzētie lēmumi) atcelšanu un pienākuma uzlikšanu Bauskas pilsētas bāriņtiesai nekavējoties atgriezt *K.O.-G.* pieteicēja ģimenē, nekavējoties atjaunot pieteicējam aizbildņa statusu.

2007.gada 21.augustā ar tiesneses lēmumu pieteikums pieņemts un ierosināta administratīvā lieta (*lietas 2.lapa*).

[2] Pieteikumā (*lietas 3. – 4.lapa*) pieteicējs lūdz tiesu pārsūdzētos lēmumus atcelt, pamatojoties uz tālāk minētajiem argumentiem.

[2.1] *K.O.-G.* ir pieteicēja mazmeita, dzimusi */dzēsti dzimšanas dati/*. Ar atbildētāja 2006.gada 31.jūlija lēmumu Nr.1-6/67 pieteicējs ticis iecelts par mazmeitas aizbildni, jo pieteicēja meita *E.O.-G.* atrodas ārzemēs. Mazmeita dzīvojusi pie pieteicēja viņa deklarētajā dzīvesvietā */dzēsta adrese/*, Bauskā.

[2.2] Bāriņtiesas priekšsēdētājas vietniece *Ņ.V.* 2007.gada 11.jūlijā ar lēmumu Nr.1-6/31 atstādinājusi pieteicēju no aizbildņa pienākumu pildīšanas. Lēmums pamatots ar to, ka bērns atradies dzīvībai bīstamos apstākļos - draudot nosalt.

[2.3] Minēto lēmumu parakstījusi arī bāriņtiesas priekšsēdētāja Aleta Starodubceva. Pieteicēja ieskatā lēmums nevar tikt uzskatīts par spēkā esošo, jo

gaisa temperatūra 2008.gada 11.jūlijā bijusi + 21 grāds, pie tam, pieteicējam nav saprotams, vai lēmums pieņemts vienpersoniski, vai koleģiāli, jo pēdējā gadījumā, pieteicējaprāt, trūkst kворuma bērna ievietošanai bērnu bērnunamā „Annele”.

[2.4] Ar bāriņtiesas 2007.gada 17.jūlija lēmumu Nr.1-6/32 nolemts bērnu neatgriezt aizbildņa ģimenē un atcelt pieteicēju no aizbildņa pienākumu pildīšanas, jo pieteicējs ir alkoholiķis. Šāds pieņēmums rupji aizskar pieteicēja pašcieņu, jo pieteicējs neesot reģistrēts narkologa uzskaitē, turklāt ikdienā pieteicējs strādājot par autovadītāju, kas, pieteicējaprāt, pats par sevi izslēdz atbildētāja nekorekti uzstādīto diagnozi.

[2.5] 2007.gada 17.jūlijā *K.O.-G.* nodota ārpusģimenes aprūpē par samaksu audžuģimenē *D.P.* Šāda atbildētāja rīcība pieteicēja ieskatā ir pretrunā Civillikuma 341.panta 3.punktam un 342.pantam, kas paredz, ja aizbildnība izbeidzas aizbildnim, ja viņu atceļ no aizbildņa amata, tad bāriņtiesa atkritušā aizbildņa vietā ieceļ citu, kas nav ticis darīts.

[2.6] Lēmumā norādīts, ka bērns nodots audžuģimenē līdz bērna adoptēšanai vai aizbildnības nodibināšanai. Pieņemot šādu lēmumu, pieteicējaprāt, bāriņtiesas locekļi riskē paši kļūt par Krimināllikuma 169.¹ panta trešās daļas subjektiem. Bez tam, pieteicējs uzskata, ka lēmumā nav norādīti svarīgi apstākļi, kālab *D.P.*, kura reāli dzīvo citā novadā, nodots bērns.

[2.7] Bāriņtiesai, ja tā konstatēja Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa (turpmāk – LAPK) 172.panta pirmajā daļā paredzētu administratīvo pārkāpumu - bērna atstāšana bez uzraudzības, kas nav sasniedzis septiņu gadu vecumu, ja to izdarījuši vecāki vai personas, kuras viņas aizstāj, vajadzējis sastādīt administratīvo protokolu, jo šā panta sankcija paredz brīdinājumu vai naudas sodu līdz 25 latiem. Pieteicējs uzskata, ka protokolu vajadzējis sastādīt nevis viņam, bet sievai *I.O.*, kuru 2007.gada 11.jūlijā pieteicējs mutiski pilnvarojis uzraudzīt bērnu.

[2.8] Pieteicējs uzskata, ka nekādas kaitīgas sekas tam, ka bērns devies uz 100 m attālo rotaļu laukumu Korfa dārzā, ne bērnam, ne sabiedrībai nav iestājušās, tādējādi bāriņtiesas izraudzītās sankcijas ir neadekvātas notikušajam.

[2.9] Pieteicējam kļuvis zināms, ka bērns tiek gatavots adopcijai uz ārzemēm, un, lai to novērstu, pieteicējs vērsies prokuratūrā nolūkā apturēt darbības, kas, pieteicējaprāt, jau līdzinās cilvēku tirdzniecībai.

[2.10] Pieteicējs pieteikumā norādījis, ka pārsūdzētie lēmumi ir prettiesiski, jo balstās uz baumām, nevis pārbaudītiem faktiem.

[3] Ar bāriņtiesas 2007.gada 17.jūlija lēmumu Nr.1-6/32 nolemts *K.O.-G.* neatgriezt aizbildņa (pieteicēja) ģimenē un atcelt pieteicēju no aizbildņa pienākumu pildīšanas.

Minētais lēmums (*lietas 9.-12.lapa*) pamatots ar tālāk norādītajiem apsvērumiem.

[3.1] 2006.gada 31.jūlijā pieteicējs tika iecelts par *K.O.-G.* aizbildni, jo bāriņtiesas sēdē viņš piekrita sadarbībai ar Bauskas pilsētas sociālās palīdzības dienestu, lai risinātu alkoholisma problēmas ģimenē.

[3.2] 2007.gada 11.jūlijā bāriņtiesa plkst. 14:10 saņēma telefonzvanu no kādas iedzīvotājas, kura informēja, ka Bauskas „Korfa” dārzā viena pati staigā apmēram divarpus gadus veca meitenīte, ar nosalušam, zilām kājiņām un lietai dienai nepiemērotu apģērbu. Bērns drebēja un bija izsalcis. Meitenei bija kreisās rokas trauma. Bērns nevarēja par sevi neko pastāstīt, tik nosauca savu vārdu – „*K.*”.

[3.3] Tā kā bērns atradās veselībai un dzīvībai bīstamos apstākļos, bez pieaugušo uzraudzības uz ielas, tad, pamatojoties uz Bāriņtiesu likuma 23.panta pirmās daļas 2.punktu, bāriņtiesas priekšsēdētājas vietniece *N.V.* 2007.gada 11.jūlijā pieņēma vienpersonisku lēmumu Nr.1-6/31 un *K.O.-G.* nogādāja bērnumamā „Annele” un pieteicēju atstādināja no aizbildņa pienākumu pildīšanas.

[3.4] Jau 2006.gada 26.jūnijā ar bāriņtiesas priekšsēdētājas *V.Ločmeles* vienpersonisku lēmumu Nr.1-6/53 *K.O.-G.* tika izņemta no pieteicēja ģimenes, bērna mātei *E.O.-G.* tika atņemtas *K.O.-G.* aprūpes tiesības. Meitene ievietota sociālās aprūpes un audzināšanas iestādē, jo tika saņemta telefoninformācija no kaimiņiem, ka 3 dienas dzīvoklī raud bērns, jo vecvecāki trīs dienas pēc kārtas dzer. Bērna māte *E.O.-G.* aizbraukusi uz Angliju, bērns bez pilnvarojuma tika atstāts pieteicēja un viņa sievas aprūpē un uzraudzībā.

[3.5] Ar bāriņtiesas 2006.gada 4.jūlija lēmumu Nr.1-6/55 netika atjaunotas aprūpes tiesības *K.O.-G.* mātei *E.O.-G.*; paternitāte meitenei nav noteikta.

[3.6] Bāriņtiesas uzmanības lokā mazās *K.* dzīves apstākļi ir no 2005.gada, kad anonīmi zvanītāji bāriņtiesu informēja par to, ka dzīvoklī bieži un ilgstoši raud mazs bērns. Apsekotāji bieži dzīvoklī netika ielaisti. Pieteicējs un viņa dzīvesbiedre noliedza to, ka viņiem ir alkohola problēmas, ka ir nepieciešams ārstēties.

[3.7] 2007.gada 9.jūlijā bāriņtiesā saņemta *R.K.* informācija par to, ka viņas meitas *I.O.* ģimenē notiek regulāras dzeršanas, tāpēc arī pārbaudēs netiek atvērtas durvis, lai netiktu ieraudzīta patiesā situācija. Arī pieteicēja kaimiņi nemitīgi *R.K.* sūdzoties par nemieru un trokšņiem *O.* dzīvoklī, kaimiņi nevarot saprast, kā bērns tur var uzturēties.

[3.8] 2007.gada 12.jūlijā pēc *K.O.-G.* ievietošanas bērnumamā „Annele”, *R.K.* bāriņtiesai telefonsarunā pastāstīja, ka bērnu sen vajadzējis izņemt no ģimenes, jo dzeršanas ģimenē ir regulāras, bērns neko labu tur neredz. Paņem *K.* pie sevis *R.K.* nevarot, jo audzina *K.* pusmāsu *L.O.-G.*

[3.9] 2007.gada 12.jūlijā bāriņtiesā saņemts bērnumama „Annele” 2007.gada 11.jūlija iesniegums Nr.320, kurā norādīts, ka divi iereibuši un bravūrīgi vīrieši (kā vēlāk noskaidrojās, ka tie bija – pieteicējs un pieteicēja dēls *M.O.*) 2007.gada 11.jūlijā plkst. 16:00, iepretim ziedu salonam „Puķe” Bauskā, apstādināja bērnumama „Annele” direktori *L.G.* un sociālo aprūpētāju *J.S.* un pieprasīja atdot *K.O.-G.*, kura tika vesta no izmeklēšanas Bauskas slimnīcas un uzņemšanas nodaļā un rentgena kabinetā. Iesniegumā norādīts, ka abi vīrieši uz mazo bērnu kļiedza, meitenītei ticis pieprasīts rādīt traumēto roku, ticis prasīts paskaidrojums, kāpēc bērns aizbēdzis no mājām. Vīrieši bērnu centušies izraut no *L.G.* rokām, tāpēc *J.S.* bijis spiests satvert pieteicēja roku, aizstāvēt bērnu un *L.G.*, par ko saņemti publiski draudi izrēķināties. Šāds iesniegums nosūtīts arī Bauskas rajona policijas pārvaldes priekšniekam.

[3.10] 2007.gada 11.jūlijā Bauskas pilsētas nepilngadīgo lietu inspektore *M.D.* plkst. 17:00 uz ielas satikusi bāriņtiesas priekšsēdētāju un pastāstījusi, ka pie viņas kabinetā pirms plkst. 17:00 atnākuši divi vīrieši – pieteicējs un viņa dēls *Māris*, no abiem nākusi stipra alkohola smaka. Abi vīrieši bijuši agresīvi, dusmīgi par to, ka netiek atdota *K.*, jo bērns esot aizmucis no mājām, kamēr pieteicēja sieva *I.O.* iegājusi tualetē.

[3.11] 2007.gada 11.jūlija izraksts no stacionāra apliecina, ka *K.O.-G.* konstatēts kreisās rokas elkoņa locītavas saspiedums, kauli veseli.

[3.12] Bāriņtiesā 2007.gada 12.jūlijā ieradušies pieteicējs ar dēlu (visa telpa tikusi piepildīta ar alkohola dvingu), sacījuši, lai atdodot *K.*, jo tas bijis nejaušs pārpratoms, ka viņa atrasta uz ielas, bērns pats esot aizbēdzis, kamēr *I.O.* vannas istabā iegājusi uzpīpēt, bet pieteicējs ar savu dēlu tajā laikā bijuši pie savas mātes.

[3.13] Sieviete, kura bērnu atrada (vārdu lūgusi nenosaukt, lai izvairītos no *O.* agresijas), bāriņtiesai pastāstījusi, ka bērns „Korfa dārzā” bijis pārsalis, ar basām kājiņām, bērns drebinājies, pats nevarējis vairs paiet. Meitenīte pastāstījusi, ka mamma viņu sitot. Tad sieviete par bērnu ziņojusi bāriņtiesai.

[3.14] 2007.gada 16.jūlijā Bauskas pilsētas Domes Sociālās palīdzības dienestā ieradusies *I.O.* un pieteicējs. *I.O.* atsacījusies parakstīties par sadarbību, atsacījusies no ārstēšanās no alkohola. Sociālais darbinieks *I.D.* 2007.gada 16.jūlija „Tikšanās aprakstā”, secinājis, ka ārstēšanās no alkohola vajadzīga abiem - gan *I.O.*, gan pieteicējam.

[3.15] Bāriņtiesas telpās *I.O.* un pieteicējs uzvedušies agresīvi, strīdējušies, lamājušies, *I.O.* atsacījusies ārstēties, jo neesot atkarīga no alkohola. Nav bijis iespējams veidot dialogu, neticis parakstīts arī uzaicinājums uz 2007.gada 17.jūlija bāriņtiesas sēdi.

[3.16] Pieteicējs, sastrīdoties ar savu sievu, izskrējis no bāriņtiesas telpām, pēc tam aizgājusi arī *I.O.*, kura nebijusi spējīga sakarīgi runāt, jo bijusi stipri paģiraina; manieres liecinājušas par ilgstošo alkohola lietošanu.

[3.17] 2007.gada 17.jūlijā bāriņtiesas sēdē lieta izskatīta bez pieteicēja un *I.O.* klātbūtnes. Ministru kabineta noteikumu Nr.1037 „Bāriņtiesu darbības noteikumi” 46.punkts nosaka, ka uzaicinājumu uz bāriņtiesas sēdi administratīvā procesa dalībniekam var izsniegt pret parakstu.

[3.18] Aizstāvot un ievērojot bērna intereses, pamatojoties uz „Bērnu tiesību aizsardzības likuma” 6.panta otro daļu un 26.panta pirmo daļu, ņemot vērā visus lietā esošos dokumentus, bāriņtiesa neredz par iespējamu uz lēmuma pieņemšanas brīdi bērnam atgriezties aizbildņa (pieteicēja) ģimenē.

[3.19] Ģimenē ir nopietnas alkoholisma problēmas, kas izraisa gan emocionālo, gan fizisko vardarbību pret nepilngadīgo bērnu. To apstiprina lietā esošie materiāli par šīs ģimenes locekļu agresiju, draudiem, personām, kas risina citas ārpusģimenes aprūpes formas nodrošināšanas jautājumus mazās *K.* interesēs. Ģimene atsakās šobrīd sadarboties ar speciālistiem, lai risinātu problēmās un uzlabotu savas dzīves situāciju. Arī sociālā darbinieka *I.D.* viedoklis ir, ka vispirms ārstēšanās kurss no alkoholisma ir jāiziet *I.O.*, jo viņa ir patstāvīga *K.O.-G.* aprūpētāja, pēc tam, pieteicējam. Tikai pēc tam ir iespējama bērna atgriešanās pieteicēja ģimenē.

[3.20] Saskaņā ar Civillikuma 332.pantu, atklājot nekārtības, bāriņtiesa tās nekavējoties novērš, un, ja pēc līdzaizbildņu vai radnieka paziņojuma vai arī pēc pašas ieskata atzīst aizbildni par nepiemērotu, tā šo aizbildni atceļ un viņa vietā ieceļ citu. Pie tam šis nav pirmais gadījums, kad tiek apdraudētas bērna intereses un drošība pieteicēja ģimenē.

[4] Ar bāriņtiesas 2007.gada 17.jūlija lēmumu Nr.1-6/33 nolemts *K.O.-G.* ievietot *D.P.* audžuģimenē no 2007.gada 20.jūlija līdz bērna adoptēšanai vai aizbildnības nodibināšanai. Minētais lēmums (*lietas 7.lapa*) balstīts uz tālāk norādītajiem argumentiem.

[4.1] Ar bāriņtiesas 2006.gada 11.decembra lēmumu Nr.1-6/92 *D.P.* piešķirts audžuģimeņu statuss. *D.P.* un viņas vīrs *J.P.* bāriņtiesā 2007.gada 16.jūlijā rakstiski ir piekrituši savā aprūpē ņemt bez vecāku gādības palikušo *K.O.-G. D.P.* šo bērnu jau ir iepazinusi 2006.gada vasarā, kad meitenīte bija ievietota bērnunamā „Annele”, kur viņa tajā laikā strādāja par sociālo aprūpētāju. Bāriņtiesas sēdē 2007.gada 17.jūlijā *D.P.* vēlreiz apstiprināja savu vēlēšanos uzņemt meitenīti savā ģimenē. Viņa ir informēta par meitenes veselības stāvokli un apņēmas nodrošināt viņai visu nepieciešamo aprūpi

[4.2] Ministru kabineta noteikumu Nr.1037 „Bāriņtiesas darbības noteikumi” 80.punkts nosaka, ka bāriņtiesa izskaidro bērnam iespējamās ārpusģimenes aprūpes veidus un noskaidro bērna viedokli par viņam piemērotāko ārpusģimenes aprūpes veidu, ja bērns spēj formulēt savu viedokli. Tā kā *K.O.-G.* vēl nav trīs gadiņi, tad bāriņtiesai neizdevās noskaidrot viņas viedokli un izskaidrot bērnam iespējamās ārpusģimenes aprūpes veidus.

[4.3] Ministru kabineta 2006.gada 19.decembra noteikumu Nr.1036 „Audžuģimeņu noteikumi” 24.punkts nosaka, ka pamats bērna ievietošanai audžuģimenē ir bāriņtiesas lēmums par bērna ievietošanu audžuģimenē un līgums, ko noslēgusi pašvaldība, kuras izveidotā bāriņtiesa ir pieņēmusi lēmumu par bērna ievietošanu audžuģimenē, un viens no laulātajiem, kas ieguvuši audžuģimenes statusu. Saskaņā ar minēto noteikumu 25.punktu bērnu ievieto audžuģimenē uz laiku, kamēr bērns var atgriezties savā ģimenē, vai, ja tas ir iespējams, līdz bērna adoptēšanai vai aizbildnības nodibināšanai.

[5] 2007.gada 24.septembrī tiesā saņemts atbildētāja rakstveida paskaidrojums (*lietas 19. – 21.lapa*), kurā norādīts, ka atbildētājs pieteikumu neatzīst, pamatojoties uz pārsūdzētajos lēmumos ietvertajiem argumentiem. Papildus atbildētājs paskaidroja tālāk minēto.

[5.1] *O.* ģimene regulāri nelaida bāriņtiesas darbinieces dzīvoklī, jo tur notika dzeršanas (Apsekošanas akti 27.02.2007., 07.04.2007., 16.05.2007., 08.06.2007., 15.03.2007. sarunas pieraksts).

[5.2] Bērns tika pastāvīgi atstāts aizbildņa pieteicēja sievas *I.O.* uzraudzībā, kura nekur nestrādā un regulāri lieto alkoholu. Pieteicējs strādājis par sargu maiņu dežūrās Bauskas viesnīcas celtniecības laikā (2007.gada 14.jūnija protokols par saņemto informāciju, 2007.gada 9.jūlija un 2007.gada 10.jūlija protokols par saņemto informāciju).

[5.3] *O.* ģimene atteicās no sadarbības ar Bauskas Sociālās palīdzības dienestu (Bauskas Sociālās palīdzības dienesta 2007.gada 16.jūlija „Tikšanās/Sarunas apraksts”), lai risinātu un novērstu radušās problēmas, kas apdraud mazgadīgo bērnu.

[5.4] Bērns vairākkārt redzēts bez pieaugušo uzraudzības mājas pagalmā plīks, nesagērbts (2007.gada 10.jūlija protokols par saņemto informāciju *O.* ģimenē). Kaimiņi iepriekš par šiem bērnu tiesību pārkāpumiem nav ziņojuši bāriņtiesai, jo baidījušies no *O.* ģimenes agresijas.

[5.5] „Bāriņtiesu likuma” 31.panta pirmā un otrā daļa nosaka, ka bāriņtiesa pastāvīgi uzrauga aizbildņa rīcību bērna personisko un mantisko tiesību un interešu nodrošināšanā, uzraugot, vai aizbildnis gādā par savu aizbilstamā audzināšanu ar tādu pašu rūpību, ar kādu apzinīgi vecāki gādātu par sava bērnu audzināšanu.

[5.6] Šis nav pirmais gadījums, kad bērns viens pats atradies uz ielas, kad tika apdraudētas bērna intereses un viņa drošība. Ģimenes locekļi atklāti noliedz alkoholisma faktu un dara visu iespējamo, lai pierādītu pretējo. To apstiprina arī lietā esošie materiāli, par šīs ģimenes locekļu agresiju, draudiem, personām, kas risina citas ārpusģimenes aprūpes formas nodrošināšanas jautājumus mazās *K.* interesēs.

[6] Bērnu tiesību aizsardzības likuma 20.panta ceturtajā daļā citastarp ir noteikts, ka lietas, kas saistītas ar bērna tiesību vai interešu nodrošināšanu, tiesā izskatāmas ārpus kārtas.

Nemot vērā tiesību normā noteikto un to, ka ar pārsūdzēto lēmumu tiek skartas nepilngadīgās *K.O.-G.* (dzimusi /dzēsti dzimšanas dati/) tiesības, tiesas sēdes šajā lietā tika noteiktas ārpus kārtas.

[7] Tiesas sēdē pieteicējs un pieteicēja pilnvarotais pārstāvis pieteikumu uzturēja, balstoties uz pieteikumā ietvertajiem argumentiem, lūdza tiesu pieteikumu apmierināt pilnā apmērā.

2007.gada 10.decembra tiesas sēdē pieteicējs papildus paskaidroja, ka 2007.gada 11.jūlijā, kad ar dēlu gājis ārā no mājām, mazmeita tikusi likta gulēt. Pēc tam pieteicēja sieva *I.O.* aizgājusi uz veikalu, un tajā laikā mazmeita izgājusi ārā. Dzīvokļa durvis bijušas aizslēgtas.

Pieteicēja pārstāvis norādīja, ka ikvienam nodarījumam jābūt samērojamam pēc nodarījuma nopietnības saistībā ar tām sekām, kas iestājušās nodarījuma rezultātā. Atbildētājs konstatējis, ka *K.* viena pati basām kājām atrodas „Korfa dārzā” rotaļlaukumā un neviens viņu nepieskata. Šāds nodarījums pieteicēja pārstāvja ieskatā atbilst LAPK 172.⁴ pantā paredzētam administratīvajam pārkāpumam, proti, bērna atstāšana bez uzraudzības. Tomēr izskatāmajā gadījumā atbilstoša rīcība no tiesībsargājošo iestāžu puses nemaz nav sekojusi. Pieteicēja pārstāvis uzskata, ka šāda veida pārkāpums nav traktējams kā bērna atstāšana dzīvībai un veselībai bīstamos apstākļos, tādējādi pilnā mērā zuduši apstākļi, uz kuru pamata pieteicējam atņēmuši mazbērnu.

[8] Atbildētāja pārstāve *A.O.* tiesas sēdē pieteikumu neatzina un lūdza tiesu pieteikumu noraidīt, atsaucoties uz pārsūdzētajā lēmumā un rakstveida paskaidrojumā norādītajiem apsvērumiem.

Papildus paskaidroja, ka tajā dienā, kad *K.* tika atrasta viena pati parkā, bijusi auksta un lietaina diena, bet bērns nebijis atbilstoši saģērbs, tādēļ bērns bija nosalis. Turklāt šāds gadījums, pēc pieteicēja kaimiņu teiktā, nav vienīgais. Pieteicēja ģimene bāriņtiesas redzeslokā ir jau kopš 2002.gada, ģimenē ir izteiktas alkohola problēmas. Bāriņtiesa aizstāv bērna intereses, šobrīd bērns ir nogādāts drošos apstākļos.

[9] Trešās personas – *K.O.-G.* sevišķais aizbildnis *A.K.* tiesas sēdē paskaidroja, ka ir sazinājusies ar trešo personu *D.P.*, kuras ģimenē ir ievietota *K.*, kā arī uzaicinājusi viņu un *K.* uz tikšanos. Šobrīd *K.* ir trīs ar pus gadi, valoda attīstīta, kontaktu veido labi. Par tikšanos sastādīts atzinums un tiek iesniegts tiesai. Sākumā *K.* stāstījusi tikai par *D.P.* ģimeni, *D.* meitene saucot vārdā, bet *D.* vīru saucot par opi. Vēlāk *K.* stāstījusi, ka senāk dzīvojusi pie mammās. Noskaidrots, ka par

mammu *K.* sauc *I.O.*, bet pieteicēju *K.* sauc par opi. *K.* teikusi, ka pieteicēja ģimenē atgriezties negrib. Bērnam ticis uzdots jautājums, vai grib atgriezties pie mammas. *K.* atbildējusi: „Negribu mammu”. Bērna atbildi pavadījušas emocionālas reakcijas, kas liek domāt, ka tie nebija vienkārši iemācīti vārdi. *K.* stāstījusi, ka pieteicēja ģimenē bieži tikusi atstāta viena un tad viņa stāvējusi pie loga un gaidījusi mammu. Sevišķais aizbildnis uzskata, ka, lai meitene varētu justies droši pie saviem vecvecākiem, vispirms jāatrisina alkohola problēma.

[10] Trešā persona *D.P.* tiesas sēdē paskaidroja, ka ar *K.* ir pazīstama no tā laika, kad strādājusi bērnunamā „Annele”, ir izveidojies ļoti labs kontakts ar *K.* māsiņu Lauru un vecvecmāmiņu Rutu Kārkliņu. Trešā persona *K.* raksturo kā ļoti atraktīvu meiteni. Rīgā tiek apmeklēts psihologs vienu reizi nedēļā. Šī jau esot otrā reize, kad *K.* izņem no pieteicēja ģimenes, pati meitene savu īsto ģimeni pat nepiemin.

[11] Lieciniece *N.V.* 2007.gada 10.decembra tiesas sēdē liecināja, ka saskaņā ar darba pienākumiem vairākkārt devusies apsekot pieteicēja ģimeni, bet parasti netikusi ielaista dzīvoklī, kaut gan aiz durvīm bijis skaidri dzirdams, ka mājās kāds ir. Par pieteicēja ģimeni lieciniecei izveidojies iespaids, ka pieteicējs un viņa sieva regulāri lieto alkoholu, jo bieži redzējusi viņus parkā lietojot alkoholu un arī citur. Dienā, kad *K.* tika atrasta „Korfā dārzā”, laiks bijis ļoti vēss, bet bērnam mugurā bijusi tikai plāna kleitiņa. Visu ceļu bērnu nesusi uz rokām, jo bērns pats vairs nespējis paiet, kājiņas bijušas ļoti nosalušas. Meitenīte rādījusi, ka sāp rociņa, jo mamma esot iesitusi. Sieviete, kura piezvanījusi un paziņojusi par to, ka „Korfā dārzā” jau ilgu laiku klīst viens pats mazs bērniņš, lieciniece *N.V.* apsollījusi neizpaust vārdu, jo sieviete baidās no pieteicēja ģimenes atriebības. Arī lieciniece telefoniski saņēmusi draudus no pieteicēja.

[12] Lieciniece *L.G.* 2007.gada 10.decembra tiesas sēdē liecināja, ka 2007.gada 11.jūlijā bāriņtiesas pārstāve atnesa uz rokām bērnu – *K.*, uz liecinieces vadīto iestādi (bērnunamu). Bērnunama aprūpētāji konstatējuši *K.* zilumus, tādēļ bijis nepieciešams pārbaudīt bērnu slimnīcas uzņemšanas nodaļā, kur izdots atzinums par sasitumu.

2007.gada 10.decembra tiesas sēdē tiesa konstatēja, ka pārpratuma dēļ lieciniece *L.G.* nav atstājusi tiesas zāli līdz liecinieku nopratināšanai, tādēļ liecinieces *L.G.* liecības izslēdzamas no pierādījumiem un spriedumā netiks vērtētas.

[13] Lieciniece *R.K.* 2007.gada 10.decembra tiesas sēdē liecināja, ka ir *K.O.-G.* vecvecmāmiņa, bet *I.O.* ir liecinieces meita. Bāriņtiesa lieciniecei paziņojusi, ka *K.* izņemta no ģimenes, piedāvāja lieciniecei ņemt *K.* audzināšanā, jo lieciniece audzinot *K.* māsiņu. Lieciniece vairs fiziski nespējot paņemt otru bērniņu audzināšanā, tādēļ atteikusies. Atbildētājs arī vēlējies noskaidrot liecinieces viedokli par *K.* izņemšanu no ģimenes, uz ko lieciniece norādījusi, ka tas ir pozitīvi, jo meita – *I.O.* dzer. Lieciniecei ar meitu *I.O.* neesot nekādu attiecību jau 15 gadus sakarā ar to, ka meita dzer. Cits risinājums (attiecībā par *K.* izņemšanu no ģimenes) liecinieces ieskatā būtu iespējams vienīgi tādā situācijā, ja znots nestrādātu, bet dzīvotu mājās un pats visu laiku rūpētos par *K.*

[14] Lieciniece *R.N.* 2007.gada 10.decembra tiesas sēdē liecināja, ka ir pieteicēja ģimenes draudzene, bieži ciemojoties pieteicēja dzīvoklī un esot ievērojusi, ka bērnam (*K.*) ir sapirkts viss nepieciešamais. Pati lieciniece neesot redzējusi, ka pieteicēja ģimenē tiek lietots alkohols. Ciemos pie *O.* ģimenes lieciniece ejot vienu reizi nedēļā, lai nomazgātos, nekad neesot redzējusi pieteicēja dzīvoklī svešus cilvēkus.

[15] Lieciniece *I.O.* 2007.gada 10.decembra tiesas sēdē liecināja, ka 2007.gada 11.jūlijā bijusi kopā ar *K.*, nolikusi bērnu gulēt un aizgājusi uz veikalu. Pa to laiku *K.* atslēgusi durvis un izgājusi ārā. Kad atnākusi mājās – ap plkst.14:30, redzējusi, ka durvis ir vaļā, bet *K.* nav, tādēļ zvanījusi uz 112, kur atbildējuši, ka bērns ir bērnamā „Annele”. 2007.gada 16.jūlijā no rīta kopā ar pieteicēju gājuši uz bāriņtiesu, kur lieciniecei piespiedu kārtā likuši parakstīt dokumentu, ka lieciniecei jābrauc ārstēties. 2007.gada 19.jūlijā lieciniece aizbraukusi pie ārsta un saņēmusi atbildi, ka veselam cilvēkam nav jāārstējas. Bāriņtiesas sēde notikusi aizmuguriski. Alkoholu pieteicēja ģimenē lietojot tikai jubilejās un svētkos, kā jebkurā citā ģimenē.

[16] Lieciniece *G.A.* 2007.gada 10.decembra tiesas sēdē liecināja, ka draudzējas ar pieteicēja dēlu, tādēļ pieteicēja ģimeni labi pazīst, bieži tur ciemojas. Bērns ticis mīlēts, bijušas sapirktas drēbītes. Svešus cilvēkus pieteicēja dzīvoklī neesot redzējusi, alkohols tiek lietots pa svētkiem, bet ikdienā neesot manījusi.

[17] Lieciniece *L.P.* 2007.gada 10.decembra tiesas sēdē liecināja, ka ir *K.* krustmāte un bieži ejot ciemos pie krustmeitas. *K.* vienmēr esot bijusi saģērbta atbilstoši laika apstākļiem. Svešus cilvēkus pieteicēja dzīvoklī neesot redzējusi, tikai tādas, kurus pazīst ģimenes locekļi. Liecinieces klātbūtnē neviens alkoholu neesot lietojis.

[18] 2008.gada 11.februāra tiesas sēdē (*lietas 137. - 143.lapa*) lieciniece *S.M.* liecināja, ka strādājot par sociālo aprūpētāju, esot gājusi apsekot pieteicēja ģimeni, tomēr netikusi ielaista dzīvoklī. No ārpuses bijušas dzirdamas bērna čalas dzīvoklī, radies iespaids, ka arī no pieaugušajiem kāds ir mājās, tomēr durvis netikušas atvērtas. Ārpusē kopā ar pārējiem apsekotājiem nostāvējuši 5 – 10 minūtes, bet durvis tā arī netika atvērtas.

[19] 2008.gada 11.februāra tiesas sēdē liecinieks *I.D.* liecināja, ka darba pienākumos ietilpst veidot kontaktu ar pieteicēja ģimeni. Esot gājis arī apsekošanā uz pieteicēja dzīvesvietu, tomēr neticis ielaists. Liecinieka darba kabinetā pieteicējs ar savu sievu *I.O.* esot bijuši kādas trīs reizes. Tas esot liecinieka viedoklis, ka, pirmkārt, nepieciešams atrisināt alkohola problēmu ģimenē. Pieteicēja un *I.O.* klātbūtnē pats sazvanījis Jelgavu (*narkoloģisko slimnīcu*), lai veiktu pārbaudi un noteiktu, vai ir vajadzīga ārstēšanās, vai *I.O.* alkoholisms ir hronisks. Tāds bijis liecinieka viedoklis, kā ārstēšanās ir nepieciešama. No pieteicēja un viņa dzīvesbiedres puses nekāda ieinteresētība kaut ko mainīt nav bijusi jūtama, arī pie psihologa viņi iet negribēja, ģimene nevēlas veidot sadarbību, bet ar varu nevienu nepiespiež.

[20] Liecinieks *A.B.* 2008.gada 11.februāra tiesas sēdē liecināja, ka kopā ar citiem bijis apsekošanā pieteicēja dzīvesvietā. Logos degusi gaisma, dzīvoklī bijusi dzirdama kņada. Kad piezvanījuši pie durvīm, dzīvoklī viss palicis kluss, bet, kad izgājuši ārā no mājas, logos vairs nebijis gaismas.

[21] Lieciniece *I.G.* tiesas sēdē liecināja, ka 2006.gadā rakstījusi atzinumu par to, ka *K.* ir jāatgriež ģimenē, jo savā darbā vadoties pēc tā, ka bērniem ir jāaug pie saviem vecākiem. Tomēr šobrīd diez vai sniegtu tādu pašu atzinumu kā toreiz. Nav ticis sastādīts ģimenes atveseļošanās pasākumu plāns. Saskaņā ar darba pienākumiem gan viena pati, gan kopā ar toreizējo bāriņtiesas priekšsēdētāju *V.L.* un policijas darbiniekiem, esot gājusi apsekošanās uz pieteicēja dzīvesvietu. Pārsvarā dzīvoklī netikuši ielaisti, izņemot dažas reizes. Bieži bijis tā, ka pieteicēja kaimiņi zvanījuši uz sociālo dienestu un bāriņtiesu ar sūdzībām. Lieciniece uzskata, ka pieteicēja ģimenē ir alkohola problēmas. 2008.gada 25.februārī lieciniece aizgājusi pie *O.* ģimenes, no sākuma viņa nav tikusi ielaista dzīvoklī, bet, brīdi pagaidot, durvis atvērusi jauna meitene, kuru agrāk tur neesot sastapusi. Lieciniece meitenei jautājusi, vai var sastapt pieteicēju vai *I.O.*, uz ko saņēmusi atbildi, ka ir jāpajautā (*I.O.*). Dzīvoklī lieciniecei rādīts, ka viss ir sagatavots, lai meitene varētu atgriezties mājās. *I.O.* slēpusies no liecinieces pieliekamajā, bijusi alkohola reibumā un diezgan agresīva. Lieciniece atzīst, ka pieteicējs un viņa dzīvesbiedre izsaka vēlēšanos atgriezt bērnu ģimenē, tomēr rīcība liecina par pretējo. Uzskata, ka *I.O.* noteikti jāārstējas no alkohola atkarības. Par minēto apsekošanu oficiāls akts neticis sastādīts.

[22] Liecinieks *J.S.* tiesas sēdē liecināja, ka 2007.gada jūlijā palīdzējis bērnunama direktorei pārvest *K.* no slimnīcas, bijušas aizdomas par vardarbību pret bērnu. Pa ceļam saticis *K.* vectēvu, kādu jaunu vīrieti un sievieti. Vīrietis gribējis *K.* paņemt pie sevis, abi vīrieši uzvedušies ļoti agresīvi un draudējuši direktorei, par ko sastādīts iesniegums policijai. *K.* bijusi apķērusies lieciniekam ap kaklu un par šiem cilvēkiem interesi nav izrādījusi.

[23] Lieciniece *V.L.* tiesas sēdē liecināja, ka pieteicēja ģimeni pazīst ļoti labi, jo bāriņtiesā esot nostrādājusi 10 gadus. Bāriņtiesas darbinieki pieteicēja dzīvoklī tikuši ielaisti tikai tajās retajās reizēs, kad situācija bijusi daudz maz normāla, pārējās reizēs bijis skaidri dzirdams, ka dzīvoklī notiek kāda svinēšana vai kas tamlīdzīgs. Uz bāriņtiesu diezgan bieži zvanījuši cilvēki un sūdzējušies par trokšņiem *O.* ģimenes dzīvoklī, ka tur regulāri notiekot dzeršana, ka bērns raudot. Kaimiņi raksturojuši šo ģimeni kā agresīvu, tāpēc baidījušies atklāti nosaukt savus vārdus. Alkohola problēmas pieteicēja ģimenē esot jau sen. Bijušas reizes, kad kopā ar policijas darbiniekiem devusies apsekot pieteicēja dzīvesvietu sakarā ar saņemtajām sūdzībām. *I.O.* sastapta stiprā alkohola reibumā un agresīva, dzīvoklis nekārtībā, bērniņš neapkopts, netīrs un attiecīgi neapģērbts. *I.O.* lamājusies un bijusi jūtama pamatīga alkohola dvinga. Tad, kad bērns bijis ievietots bērnunamā, vecvecāki gājuši pie viņas ciemos un izrādījuši ieinteresētību. Lieciniece uzskata, ka dzeršana nav savienojama ar maza bērna audzināšanu, pieteicējs nav pildījis aizbildņa pienākumus un nav rūpējies par bērna drošību.

Motīvu daļa

[24] Tiesa, uzklausijsi administratīvā procesa dalībnieku paskaidrojumus, liecinieku liecības un izvērtējusi lietas materiālus, nonāca pie secinājuma, ka pieteikums daļā par pārsūdzēto lēmumu atcelšanu ir nepamatots un tādēļ noraidāms, bet daļā par pienākuma uzlikšanu bāriņtiesai nekavējoties atgriezt *K.O.-G.* pieteicēja ģimenē un nekavējoties atjaunot pieteicējam aizbildņa statusu, pieteikums ir atstājams bez izskatīšanas.

[25] Administratīvā procesa likuma (turpmāk – APL) 103.pantā citastarp ir noteikts, ka administratīvā procesa tiesā būtība ir tiesas kontrole pār iestādes izdota administratīvā akta tiesiskumu vai lietderības apsvērumiem rīcības brīvības ietvaros. Tiesa administratīvajā procesā, pildot savus pienākumus, pati (*ex officio*) objektīvi noskaidro lietas apstākļus un dod tiem juridisku vērtējumu, izskatot lietu saprātīgā termiņā. Tiesa administratīvajā procesā noskaidro, vai administratīvais akts atbilst šā likuma noteikumiem un citām tiesību normām.

Bērnu tiesību aizsardzības likuma 6.panta pirmajā un otrajā daļā ir noteikts, ka tiesiskajās attiecībās, kas skar bērnu, bērna tiesības un intereses ir prioritāras. Visām darbībām attiecībā uz bērnu neatkarīgi no tā, vai tās veic valsts vai pašvaldību institūcijas, sabiedriskās organizācijas vai citas fiziskās un juridiskās personas, kā arī tiesas un citas tiesībaizsardzības iestādes, prioritāri ir jānodrošina bērna tiesības un intereses.

Ievērojot minēto, tiesai ir pienākums objektīvi noskaidrot, vai pārsūdzētie lēmumi atbilst nepilngadīgās *K.O.-G.* interesēm.

[26] Tiesa konstatēja lietā šādus apstākļus, par kuriem nav strīda.

[26.1] Pieteicējs ir *K.O.-G.* vectēvs un no 2006.gada 31.jūlija līdz 2007.gada 17.jūlijam, kad tika pieņemts atbildētāja lēmums Nr.1-6/32, bija mazmeitas *K.O.-G.* aizbildnis (*lietas 9. – 10., 14. – 15.lapa*).

[26.2] 2007.gada 11.jūlijā *K.O.-G.* atrasta „Korfa dārzā”, Bauskā, viena pati staigājot pa parku basām kājām, ar lietainai dienai nepiemērotu apģērbu. Pamatojoties uz bāriņtiesas priekšsēdētājas lēmumu, *K.O.-G.* izņemta no aizbildņa (pieteicēja) ģimenes un ievietota bērnunamā „Annele”, bet pieteicējs atstādināts no aizbildņa pienākumu pildīšanas (*lietas 12., 41., 42., 43., 47.lapa*).

[26.3] 2007.gada 11.jūlijā Bauskas slimnīcas uzņemšanas nodaļā veikta *K.O.-G.* veselības pārbaude, konstatēts kreisās rokas elkoņa saspiedums (*lietas 44. – 45.lapa*).

[26.4] 2007.gada 17.jūlijā atbildētājs pieņēmis pārsūdzētos lēmumus (*lietas 7., 9.- 10.lapa*) par *K.O.-G.* neatgriešanu aizbildņa (pieteicēja) ģimenē, pieteicēja atcelšanu no aizbildņa pienākumu pildīšanas un *K.O.-G.* ievietošanu *D.P.* audžuģimenē no 2007.gada 20.jūlija līdz bērna adoptēšanai vai aizbildnības nodibināšanai.

[27] Izskatāmajā gadījumā pastāv strīds par to, vai *K.O.-G.* atradās veselībai un dzīvībai bīstamos apstākļos 2007.gada 11.jūlijā, kad bērns tika atrasts viens pats staigājot pa parku, ar basām kājām un ar lietainai dienai nepiemērotu apģērbu. Lietā ir strīds arī par to, vai pieteicējs ir pienācīgi pildījis aizbildņa pienākumus.

[28] Tiesas ieskatā atbildētājs pamatoti konstatējis, ka 2007.gada 11.jūlijā *K.O.-G.* ir atradusies veselībai un dzīvībai bīstamos apstākļos. Šāds tiesas secinājums balstīts uz tālāk minētajiem apsvērumiem.

[28.1] Tiesa neatrod objektīvu pamatu, lai apšaubītu lietas materiālos nostiprinātās ziņas par apstākļiem kādos bērns ticis atrasts, proti, ka 2007.gada 11.jūlija diena bijusi lietaina, bet bērnam mugurā bijusi vienīgi plāna vasaras kleitiņa, kājiņas basas, nosalušas, bet kreisās rokas elkonis traumēts – saspīests; bērns atrasts viens pats bez pieaugušo uzraudzības parkā „Korfa dārzs”; bērns nav varējis vairs pats paiet, jo bija nosalis (drebēja) un izsalcis, kā arī nav varējis par sevi neko izstāstīt, ne arī pateikt, kur dzīvo; bērns nosaucis tikai savu vārdu: „K.” (*lietas 12., 38., 42., 44. – 45., 47.lapa*).

[28.2] *K.O.-G.* ir dzimusi /dzēsti dzimšanas dati/, tādējādi 2007.gada 11.jūlijā viņai bija 2 gadi un 10 mēneši. Nerodas šaubas par to, ka bērns šādā vecumā vēl nav pietiekoši saprātīgs, lai būtu spējīgs par sevi parūpēties vismaz minimālās robežās, tas ir, lai varētu pilnībā izprast apkārt notiekošo, un, lai nepieciešamības gadījumā varētu sevi pasargāt no draudošām briesmām vai aizstāvēt. Līdz ar to bērns šādā vecumā faktiski ir bezpalīdzīgs bez pieaugušo gādības un tieši tādēļ mazgadīgs bērns nav atstājams bez pieaugušo uzraudzības ne uz brīdi. Tiesa uzskata, ka vēl jo vairāk nav pieļaujams, ka mazgadīgs bērns bez pieaugušo uzraudzības atrodas ārpus mājām, ielu un ūdenstilpņu tuvumā. Atrodoties viena pati parkā, būdama pārsalusi un izsalkusi, *K.O.-G.* nav varējusi saprast uz kuru pusi atrodas mājas, jo pretējā gadījumā, visticamāk, bērns būtu devies atpakaļ uz mājām. Tiesa uzskata, ka šādā situācijā bērna dzīvība un veselība ir bijusi pakļauta ievērojamam potenciālajam apdraudējumam, vēl jo vairāk tādēļ, ka parkā bērns nokļuvis, šķērsojot ielu, bet tuvumā atrodas upe (*skat. <http://www.uzkartes.lv/index.php?dd=&city=bauska&id=p00050005&lang=1&class=detailsearch&city=bauska&bb=B>*). Tiesa uzskata, ka konkrētajā gadījumā nav izšķirošas nozīmes laika apstākļiem, bet ir būtiska nozīme tieši bērna vecumam. Pie minētajiem apstākļiem tiesas ieskatā nav būtiskas nozīmes arī tam, ka aprakstītajā situācijā nav iestājušās smagas sekas, jo faktiski tādas varēja iestāties, turklāt ar ievērojamu varbūtību. Līdz ar to tiesa atzīst par pierādītu faktu, ka 2007.gada 11.jūlijā *K.O.-G.* atradās veselībai un dzīvībai bīstamos apstākļos.

[28.3] Ņemot vērā minēto, tiesa noraida kā nepamatotu pieteicēja pārstāvja izvirzīto argumentu, ka nodarījums novērtējams saistībā ar sekām, kas iestājušās nodarījuma rezultātā. Fakts, ka izskatāmajā gadījumā nav iestājušās smagas sekas nenozīmē to, ka atbildētāja konstatētajā situācijā smagas sekas iestāties nevarēja. Tieši pretēji, tiesa secināja, ka aprakstītajā situācijā ir pastāvējis ievērojams potenciālais apdraudējums bērna dzīvībai un veselībai. No pieteicēja izvirzītā argumenta juridiskās konstrukcijas izriet secinājums, ka bāriņtiesa būtu bijusi tiesīga iejaukties vienīgi tādā gadījumā, ja smagas sekas jau būtu iestājušās. Šādam secinājumam tiesa nevar piekrist. Tieši pretēji pieteicēja pārstāvja viedoklim, tiesa uzskata, ka bāriņtiesas pienākums ir **savlaicīgi konstatēt potenciālu bērna veselības un dzīvības apdraudējumu un savlaicīgi iejaukties, kamēr smagas sekas vēl nav iestājušās**. Šāds pienākums bāriņtiesai izriet no Bāriņtiesu likuma 4.panta otrās daļas, kur noteikts, ka bāriņtiesa prioritāri nodrošina bērna [...] tiesību un tiesisko interešu aizsardzību; kā arī no Bāriņtiesu likuma 17.panta 1.punkta, kur noteikts, ka bāriņtiesa aizstāv bērna [...] personiskās un mantiskās intereses un tiesības.

[28.4] Tiesa nepiekrīt arī argumentam, ka izskatāmajā gadījumā bija jākonstatē pieteicēja dzīvesbiedres izdarīts LAPK 172.⁴ pantā paredzēts administratīvais pārkāpums - bērns, kas nav sasniedzis septiņu gadu vecumu, atstāšana bez uzraudzības - kas pats par sevi nevarēja būt par pamatu, lai pieteicēju atceltu no aizbildņa pienākumu pildīšanas.

Izskatāmās lietas ietvaros, tiesai nav pienākuma konstatēt, vai pieteicēja dzīvesbiedres darbībā bija saskatāms administratīvā pārkāpuma sastāvs, bet tiesai ir pienākums konstatēt, vai atbildētājs ir pareizi novērtējis situāciju 2007.gada 11.jūlijā, proti, ka bērns atrodas dzīvībai un veselībai bīstamā situācijā, kā arī konstatēt, vai atbildētājs ir pamatoti nonācis pie secinājuma, ka pieteicējs nepilda pienācīgā kārtā aizbildņa pienākumus.

Pretēji pieteicēja pārstāvja paustajam viedoklim, tiesa atzina, ka atbildētājam bija pamats secināt, ka *K.O.-G.* 2007.gada 11.jūlijā atradās dzīvībai un veselībai bīstamos apstākļos (*skat. šā sprieduma 28.2 punktu*).

[29] Bāriņtiesu likuma 23.panta pirmās daļas 2.punkts noteic, ka gadījumā, ja bērna dzīves apstākļu pārbaudē vai citādi atklājas, ka bērns atrodas veselībai vai dzīvībai bīstamos apstākļos, kā arī tad, ja bērna turpmākā atrašanās ģimenē var apdraudēt viņa pilnvērtīgu attīstību, bāriņtiesas priekšsēdētājs, bāriņtiesas priekšsēdētāja vietnieks vai bāriņtiesas loceklis vienpersoniski pieņem lēmumu par bērna izņemšanu no aizbildņa ģimenes un aizbildņa atstādināšanu no pienākumu pildīšanas.

Nemot vērā to, ka 2007.gada 11.jūlijā atbildētājs pareizi konstatēja, ka *K.O.-G.* atrodas veselībai un dzīvībai bīstamos apstākļos, bāriņtiesas amatpersonai bija pienākums izdot obligāto administratīvo aktu, tas ir, pie konstatētajiem apstākļiem bija jāpieņem lēmums par *K.O.-G.* izņemšanu no aizbildņa (pieteicēja) ģimenes un aizbildņa (pieteicēja) atstādināšanu no pienākumu pildīšanas.

Izskatāmajā gadījumā, saskaņā ar citētajā tiesību normā noteikto, bāriņtiesas priekšsēdētājas vietniece *N.V.* 2007.gada 11.jūlijā atbilstoši savai kompetencei un atbilstoši situācijai ir pieņēmusi lēmumu Nr.1-6/31 (*lietas 12.lapa*), ar kuru *K.O.-G.* izņemta no pieteicēja ģimenes, bet pieteicējs atstādināts no aizbildņa pienākumu pildīšanas.

[30] Atbilstoši Bāriņtiesu likuma 23.panta otrajā daļā noteiktajam, šā panta pirmajā daļā minētajos gadījumos bāriņtiesas priekšsēdētājs, bāriņtiesas priekšsēdētāja vietnieks vai bāriņtiesas loceklis nogādā bērnu audžuģimenē, ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijā, slimnīcā vai citos drošos apstākļos.

Izskatāmajā gadījumā saskaņā ar tiesību normā noteikto bērns ticis nogādāts bērnunamā „Annele” (*lietas 12., 41., 42., 43.lapa*).

[31] Bāriņtiesu likuma 24.panta pirmās daļas otrajā punktā noteikts, ka bāriņtiesa ne vēlāk kā 15 dienu laikā pēc vienpersoniska lēmuma pieņemšanas sasauc sēdi, lai lemtu par bērna atgriešanos aizbildņa ģimenē vai aizbildņa atcelšanu no pienākumu pildīšanas.

Atbildētājs ir sasaucis bāriņtiesas sēdi 2007.gada 17.jūlijā (*lietas 7., 9. – 10.lapa*), tātad, ievērojot tiesību normā noteikto termiņu.

Pieteicējs iebilst, ka bāriņtiesas sēde notikusi aizmuguriski, tas ir, nepaziņojot par sēdes norises vietu un laiku pieteicējam.

Tiesa konstatē, ka minētais pieteicēja apgalvojums neapstiprinās ar lietas materiāliem, jo 2007.gada 16.jūlijā, kad pieteicējs un viņa dzīvesbiedre *I.O.* ieradusies bāriņtiesas telpās, ticis sastādīts uzaicinājums uz bāriņtiesas 2007.gada 17.jūlija sēdi (*lietas 34.lapa*). Atbildētāja mērķis bijis minēto uzaicinājumu izsniegt pieteicējam, kā *K.O.-G.* atceltajam aizbildnim, pret parakstu, kā to paredz Ministru kabineta 2006.gada 19.decembra noteikumu Nr.1037 „Bāriņtiesas darbības noteikumi” 46.punkts: „Uzaicinājumu uz bāriņtiesas sēdi administratīvā procesa dalībniekiem var izsniegt pret parakstu.”. No dokumentā ietvertajām atbildētāja piezīmēm izriet, ka uzaicinājumu uz bāriņtiesas 2007.gada 17.jūlija sēdi pieteicējam pret parakstu izsniegt nav bijis iespējams tādēļ, ka bāriņtiesas telpās izcēlies liels skandāls pieteicēja un viņa dzīvesbiedres starpā, turklāt tikuši izteikti draudi bāriņtiesas darbiniekiem, pēc kā pieteicējs izskrējis no bāriņtiesas telpām (*lietas 34., 35.lapa*).

Nemot vērā minēto, tiesa atzīst, ka atbildētājs savu iespēju robežās ir centies darīt zināmu pieteicējam bāriņtiesas 2007.gada 17.jūlija sēdes norises vietu un laiku. Līdz ar to tiesa secina, ka ierašanās uz bāriņtiesas 2007.gada 17.jūlija sēdi ir bijusi tieši atkarīga no paša pieteicēja rīcības.

[32] 2007.gada 17.jūlijā atbildētājs pieņēmis lēmumu Nr.1-6/32 (*lietas 9. – 10.lapa*), ar kuru nolemts neatgriezt *K.O.-G.* pieteicēja ģimenē, kā arī atcelt pieteicēju no aizbildņa pienākumu pildīšanas. Izvērtējot lietā esošos pierādījumus, tiesa secina, ka atbildētājs ir rīkojies atbilstoši situācijai un normatīvo aktu prasībām. Šāds tiesas secinājums balstīts uz tālāk norādītajiem apsvērumiem.

[32.1] Jautājumus, kas saistīti ar aizbildņa iecelšanu vai personas atcelšanu no aizbildņa pienākumu pildīšanas, regulē Civillikuma Ģimenes tiesību daļas ceturtnā nodaļa.

Saskaņā ar Civillikuma 218.pantu aizbildnības lietas pārzina bāriņtiesas.

CL 332.panta pirmā daļa noteic, ka atklājot nekārtības, bāriņtiesa nekavējoties tās novērš, un, ja tā pēc līdz aizbildņu vai radnieku paziņojuma vai arī pēc pašas ieskata atzīst aizbildni par nepiemērotu, tā šo aizbildni atceļ un viņa vietā ieceļ citu.

Saskaņā ar CL 341.panta 3.punktu aizbildnība izbeidzas aizbildnim, ja viņu atceļ no aizbildņa amata.

Bāriņtiesu likuma 32.panta pirmās daļas 3.punkts noteic, ka bāriņtiesas pienākums, ja konstatēti pārkāpumi aizbildņa rīcībā, ir lemt par aizbildņa atcelšanu.

No minētā izriet bāriņtiesas tiesības un pienākums veikt nepieciešamos uzraudzības pasākumus un, ja bērna intereses to prasa, nepieciešamības gadījumā aizbildni atcelt, ja aizbildnis izrādās nepiemērots. Tas nozīmē, ka tiesisks pamats aizbildņa atcelšanai ir tad, ja aizbildnis nespēj pienācīgi izpildīt savus pienākumus, turklāt neatkarīgi no motīviem, jo primāras ir bērnu, nevis aizbildņa intereses. Tiesību normu mērķis ir aizsargāt bērnu intereses nepārtraukti, tas nozīmē arī tādā gadījumā, ja situācija ģimenē izmainās.

Saskaņā ar Civillikuma 252.pantu aizbildņi atvieto saviem aizbilstamajiem vecākus, bet saskaņā ar Civillikuma 254.pantā noteikto, aizbildnim savs aizbilstamais visādi jāatbalsta un jāaizstāv.

Atbilstoši Civillikuma 255. un 256.pantā citastarp noteiktajam, aizbildnim sevišķi jāgādā par sava aizbilstamā audzināšanu ar tādu pašu rūpību, ar kādu apzinīgi vecāki gādātu par savu bērnu audzināšanu. Nepilngadīgā audzināšanas mērķis ir līdz ar gādību par viņa veselību viņu tikumiski un garīgi attīstīt samērā ar viņa mantas stāvokli, spējām un tieksmēm.

Tādējādi, lai izvērtētu, vai atbildētājs ir pamatoti atcēlis pieteicēju no aizbildņa pienākumu pildīšanas, nepieciešams izvērtēt, vai pieteicējs ir izpildījis Civillikuma 254. – 256.pantā noteiktos aizbildņa pienākumus.

[32.2] Tiesa atzīst, ka atbildētājs pārsūdzētajā lēmumā Nr.1-6/32 ir pamatoti norādījis uz alkohola problēmām pieteicēja ģimenē. Šādu atbildētāja secinājumu pilnībā apstiprina liecinieku liecības tiesas sēdēs: liecinieces *N.V.* liecība (*skat. šā sprieduma 11.punktu*), liecinieces *R.K.* liecība (*skat. šā sprieduma 13.punktu*), liecinieka *I.D.* liecība (*skat. šā sprieduma 19.punktu*), liecinieces *I.G.* liecība (*skat. šā sprieduma 21.punktu*) un liecinieces *V.L.* liecība (*skat. šā sprieduma 23.punktu*). Tiesa uzskata, ka ar minēto liecinieku liecībām ir pilnībā pierādīts fakts, ka pieteicēja ģimenē regulāri tiek lietots alkohols. Tiesa izslēdz iespēju, ka visas minētās personas ir tiešā vai netiešā veidā ieinteresētas sniegt nepatiesas liecības par pieteicēju un viņa dzīvesbiedri.

Tiesas izdarīto secinājumu, ka pieteicēja ģimenē pastāv alkohola problēmas, nevar izmainīt fakts, ka 2007.gada 19.jūlijā *I.O.* vērsusies slimnīcā „Ģintermuiža” un saņēmusi izrakstu no medicīniskās kartes par to, ka slimnīcā nav datu par *I.O.* narkoloģisku saslimšanu; ārsts konstatējis, ka *I.O.* nav nepieciešamības ārstēties, jo nav novērojamas atkarības pazīmes (*lietas 83.lapa*). Tiesa uzskata, ka nav izšķirošas nozīmes cēlonim, kura dēļ pieteicēja dzīvesbiedre regulāri un ilgstošā laika periodā lieto alkoholiskos dzērienus, proti, hroniskas atkarības no alkohola dēļ, vai arī attiecīga dzīvesveida dēļ. Situācija, kad persona apzinās alkohola problēmas, atzīst tās un vēlas ar tām cīnīties, tiesas ieskatā ir pat mazāk bīstama par izskatāmajā gadījumā konstatēto situāciju, kad pieteicējs un viņa dzīvesbiedre noliedz ilgstošās ar alkoholu saistītās problēmas ģimenē.

[32.3] Bez tam, pieteicēja ģimene kopumā tiek raksturota kā izteikti agresīva, ko apstiprina liecinieces *N.V.* liecība (*skat. šā sprieduma 11.punktu*), liecinieces *I.G.* liecība (*skat. šā sprieduma 21.punktu*), liecinieka *J.S.* liecība (*skat. šā sprieduma 22.punktu*), kā arī liecinieces *V.L.* liecība (*skat. šā sprieduma 23.punktu*).

Pieteicēja un viņa ģimenes locekļu agresīvo uzvedību apstiprina arī lietā esošie protokoli par bāriņtiesā saņemto informāciju:

- 2007.gada 14.jūnijā pieteicēja kaimiņi no 4.dzīvokļa bāriņtiesai snieguši informāciju, ka pieteicēja dzīvoklī alkohola lietošana notiek regulāri, kā arī notiek skaļi konflikti; pieteicēja dzīvesbiedre *I.O.* visbiežāk atrodas alkohola reibuma stāvoklī un pret mazo *K.* izturas agresīvi, neiecietīgi, kliedz uz bērnu: „Es tevi nositīšu” un „Turi muti”; *K.* bieži klīst viena pati pa tuvumā esošo parku un bēg no *I.O.*, jo viņai ir bail no vecāsmātes; kad *K.* bijusi mazāka, raudājusi stundām ilgi, bet neviens nav licies ne zinīs par bērnu; pieteicēja ģimenes locekļi kaimiņiem nepārtraukti draud, ka izrēķināsies, ja kāds ies sūdzēties; kaimiņi baidās, ka izteiktie draudi varētu tikt īstenoti (*lietas 50.lapa*);

- 2007.gada 10.jūlijā pieteicēja kaimiņiene no 9.dzīvokļa sniegusi bāriņtiesai informāciju par apstākļiem pieteicēja ģimenē, tostarp, ka pieteicējs mēdz lamāt bērnu, pieteicēja dzīvesbiedre *I.O.* par *K.* mēdz izteikt nievājošas piezīmes, kā arī

mēdz bērnu raustīt un kliegt uz *K.*, turklāt kaimiņi no pieteicēja ģimenes saņēmuši draudus (*lietas 48.lapa*);

- 2007.gada 11.jūlijā nepilngadīgo lietu inspektore *M.D.* informējusi bāriņtiesu par to, ka 2007.gada 11.jūlijā plkst. 16:35 *M.D.* kabinetā ieradies pieteicējs ar savu dēlu *M.O.*, no abiem vīriešiem bijusi jūtama alkohola smaka, vīrieši bijuši agresīvi noskaņoti, dusmīgi (*lietas 39.lapa*);

- saskaņā ar 2007.gada 16.jūlija protokolā par saņemto informāciju ietvertajām ziņām, pieteicējs un viņa dzīvesbiedre *I.O.* bāriņtiesas telpās uzvedušies agresīvi, skaļi kļūgājuši, telpā bijusi jūtama alkohola smaka (*lietas 35.lapa*);

- 2007.gada 23.jūlijā *D.P.* informējusi bāriņtiesu par to, ka 2007.gada 22.jūlijā pieteicēja dzīvesbiedre bija ieradusies Bauskas luterāņu draudzē un, agresīvi uzvedoties, centusies ar varu paņemt *K.* pie sevis (*lietas 24.lapa*);

- 2007.gada 8.augustā *R.K.* informējusi bāriņtiesu par draudiem no pieteicēja ģimenes puses (*lietas 22.lapa*).

Bez tam, lietā ir 2007.gada 11.jūlija iesniegums Bauskas rajona policijas pārvaldes priekšniekam par to, ka 2007.gada 11.jūlijā plkst. 16:00 iepretī ziedu salonam „Puķe”, Bauskā, bērnunama „Annele” direktori *L.G.* un dienas sociālo aprūpētāju *J.S.* apstādinājuši divi iereibuši vīrieši, bravūrīgi uzstājot, lai viņiem atdod *K.O.-G.*; tika kliegts arī uz bērnu, kā arī *L.G.* un *J.S.* izteikti draudi (*lietas 40.lapa*).

Lietā ir 2007.gada 2.augusta sarunas protokols ar Rutu Kārkliņu, no kura izriet, ka pieteicēja dzīvesbiedre jau 15 gadus lieto alkoholu, apstākļi pieteicēja ģimenē ir briesmīgi, pieteicējs ar savu dzīvesbiedri, būdami alkohola reibumā, konfliktē, kaujās, tiek plēsti trauki; pieteicēja dzīvesbiedre pret bērnu ir neiecietīga, runā ar bērnu tikai paceltā balsī, ir agresīva pret *K.*; turklāt pieteicēja ģimene pastāvīgi izsaka draudus *R.K.* (*lietas 23.lapa*).

Izvērtējot minētos lietas materiālus kopumā, ir iespējams objektīvi izdarīt secinājumu, ka pieteicējam un viņa ģimenes locekļiem – dzīvesbiedrei *I.O.* un dēlam *M.O.*, ir raksturīga agresīva uzvedība, turklāt - gan savā starpā, gan arī saskarsmē ar citiem cilvēkiem. Tādējādi nepastāv šaubas par to, ka, atrodoties pieteicēja ģimenē, arī *K.O.-G.* ir bijusi pakļauta pieteicēja un viņa ģimenes locekļu agresijai.

[32.4] 2007.gada 6.novembrī psihoterapeite *D.B.* sniegusi atzinumu par *K.O.-G.* psihoemocionālo stāvokli, norādot, ka formālo kontaktu ar psihoterapeiti *K.O.-G.* veido brīvi, saskarsmē ir atvērta, labprāt iesaistās psihoterapeites piedāvātajās aktivitātēs. Bērna attīstības līmenis tiek raksturots kā vecumam atbilstošs, taču *K.* psihoemocionālajā stāvoklī vērojams paaugstināts trauksmes līmenis un pastiprināts jūtīgums, kas labi atspoguļojas bērna uzvedībā un spēļu terapijas izmantotajos simbolos. Spēļu terapijā *K.* atspoguļojusi notikumus no laika posma, kad dzīvoja pie vecmāmiņas, kur bērnam netika nodrošināti pietiekami aprūpes nosacījumi. Psihoterapeitiskās diagnostikas metodes uzrādījušas gan emocionālās, gan seksuālās vardarbības pazīmes, kad bērns ir ticis konfrontēts ar savam vecumam nepiemērotām situācijām. Vaicāta par redzēto un piedzīvoto vecmāmiņas mājā, *K.* stāstījusi, ka „nākuši onkuļi”. Konstatēts, ka *K.* izjūt ciešu emocionālu piesaisti ar audžumāti *D.P.*, izjūt satraukumu, kad audžumamma nav klāt, bieži vaicā par viņu. Psihoterapeite rekomendē *K.O.-G.* uzturēšanos audžuģimenē, kur *K.* izjūt piesaisti, stabilitāti un drošību. Psihoterapeites ieskatā nav ieteicama *K.O.-G.* atgriešana

bioloģiskajā vidē, jo tur pastāv bērna emocionālajai un fiziskajai veselībai bīstami apstākļi (*lietas 84.lapa*).

Tiesa uzskata, ka ar minēto psihoterapeites atzinumu vēlreiz apstiprinās tiesas izdarītais secinājums (*skat. šā sprieduma 32.3 punktu*), ka, atrodoties pieteicēja ģimenē, *K.O.-G.* ir bijusi pakļauta pieteicēja un viņa ģimenes locekļu agresijai, turklāt psihoterapeite ir konstatējusi, ka bērns ir ticis konfrontēts ar savam vecumam nepiemērotām situācijām.

[32.5] Tiesas ieskatā īpaši svarīgs ir pašas *K.O.-G.* viedoklis par iespēju atgriezties pieteicēja ģimenē. *A.K.* – trešās personas *K.O.-G.* sevišķais aizbildnis tiesas sēdē paskaidroja, ka ir uzaicinājusi *D.P.* un *K.* uz tikšanos. Sākumā *K.* stāstījusi tikai par *D.P.* ģimeni, Dainu meitene saucot vārdā, bet Dainas vīru saucot par opi. Vēlāk *K.* stāstījusi, ka senāk dzīvojusi pie mammas. Noskaidrots, ka par mammu *K.* sauc *I.O.*, bet pieteicēju *K.* sauc par opi. **Meitene teikusi, ka pieteicēja ģimenē atgriezties negrib.** Bērnā ticis uzdots jautājums, vai grib atgriezties pie mammas. *K.* atbildējusi: „Negribu mammu”. Bērna atbildi pavadījušas emocionālas reakcijas, kas liek domāt, ka tie nebija vienkārši iemācīti vārdi. *K.* stāstījusi, ka pieteicēja ģimenē bieži tikusi atstāta viena un tad stāvējusi pie loga un gaidījusi mammu. Sevišķais aizbildnis uzskata, ka lai meitene varētu justies droši pie saviem vecvecākiem, vispirms jāatrisina alkohola problēma (*skat. šā sprieduma 9.punktu*).

A.K. – trešās personas *K.O.-G.* sevišķais aizbildnis ir daudzfunkcionālā rehabilitācijas centra „Ābele” psihologs un tiesai iesniegtajā atzinumā kā psiholoģijas speciāliste ir secinājusi, ka *K.O.-G.* izjūt emocionālu pieķeršanos *D.P.* ģimenei. Šobrīd bērns atrodas apstākļos, kas nodrošina pilnvērtīgu fizisko, intelektuālo un emocionālo attīstību. Meitene daudz stāsta un spēlē ataino notikumus no ikdienas dzīves šobrīd, šķiet, ka jūtas laimīga. Psiholoģes *A.K.* ieskatā *K.* atgriešana vecvecāku ģimenē šajā laika periodā būtu vērtējama kā bērna interešu neievērošana, emocionāla vardarbība pret bērnu, bērna pakļaušana riskam. Atzinumā ietverts secinājums, ka bērna atgriešanai ģimenē jānotiek pakāpeniski, meitenei nepieciešams atjaunot savstarpējo emocionālo saikni, nepieciešams, lai *K.* veidotos priekšstats, ka vecvecāki ir uzticami, droši. *K.* pēkšņa izņemšana no aizbildņu (*D.P.*) ģimenes un ievietošana (pieteicēja) ģimenē, ar kuru uz atzinuma sniegšanas brīdi bērnam nav emocionāla kontakta, kur ir pamatotas aizdomas par nerūpēšanos par bērna vajadzībām, radītu nopietnus psihoemocionālus traucējumus *K.* (*lietas 156.lapa*).

Pamatojoties uz minēto, tiesa secina, ka pats bērns pieteicēja ģimenē nav jūties droši un bieži ir ticis atstāts bez uzmanības, kā arī bijis spiests vērot alkohola lietošanas un konfliktu ainas, savukārt šobrīd *D.P.* audžuģimenē *K.O.-G.* jūtas labi. Bērna interesēs ir atrasties drošos apstākļos ar pienācīgu aprūpi, bez stresa un pieaugušo agresijas.

[32.6] Pamatojoties uz konstatēto situāciju un izdarītajiem secinājumiem (*skat. šā sprieduma 32.2., 32.3., 32.4. un 32.5.punktu*), tiesa atzīst, ka ilgstošā laika periodā pieteicējs, būdams *K.O.-G.* aizbildnis, nav pienācīgi pildījis aizbildņa pienākumus, jo nav nodrošinājis bērnam pasargātu un drošu vidi. Pieteicējs nav apzinājies un nav risinājis alkohola problēmas ģimenē, tādējādi būtiski kaitējot bērna interesēm. Pieteicēja, kā bērna aizbildņa, tiešais pienākums bija nekavējoties novērst jebkuru bērna interešu apdraudējumu. Tiesa konstatē, ka pieteicējs ir rīkojies tieši pretēji, proti, slēpis faktu, ka dzīvesbiedre regulāri lieto alkoholu un ir agresīva pret *K.O.-G.* Bez tam, pieteicējs pats un arī kopīgi ar dēlu *M.O.* ir agresīvi,

ar draudiem vērsies pret personām, kuras saskaņā ar darba pienākumiem rūpējas par bērna interešu aizsardzību.

Tiesa secina, ka vēl aizvien pieteicējs nav izpratis problēmu cēloņus, bet turpina tos nepamatoti noliegt. Tiesas ieskatā situācija pieteicēja ģimenē ir izlabojama, bet vispirms pašam pieteicējam ir jātiek skaidrībā ar problēmu cēloņiem. Tiesa neapšaubā faktū, ka pieteicējs un viņa dzīvesbiedre izjūt emocionālu piesaisti savai mazmeitai *K.O.-G.* Vienlaikus tiesa atzīst, ka izskatāmajā gadījumā pieteicēja un pieteicēja dzīvesbiedres dzīvesveids, agresīvā uzvedība un regulāra alkohola lietošana, kā arī paša pieteicēja attieksme pret notiekošo ģimenē, ir šķērslis, lai *K.O.-G.* varētu atrasties pieteicēja ģimenē. Regulāra alkohola lietošana, kā arī agresija nav savienojama ar bērna audzināšanu.

Nemot vērā minēto, tiesa atzīst, ka 2007.gada 17.jūlijā atbildētājs ir pamatoti pieņēmis lēmumu Nr.1-6/32 (*lietas 9. – 10.lapa*), ar kuru nolemts neatgriezt *K.O.-G.* pieteicēja ģimenē, kā arī atcelt pieteicēju no aizbildņa pienākumu pildīšanas.

[33] Tiesa izvērtēja arī liecinieces *R.N.* liecību (*skat. šā sprieduma 14.punktu*), liecinieces *I.O.* liecību (*skat. šā sprieduma 15.punktu*), liecinieces *G.A.* liecību (*skat. šā sprieduma 16.punktu*) un liecinieces Lauras Pauliņas liecību (*skat. šā sprieduma 17.punktu*), un nonāca pie secinājuma, ka minēto liecinieču liecības nav atzīstamas par objektīvām. Tiesa konstatē, ka *I.O.* ir pieteicēja dzīvesbiedre, bet pārējās pieminētās liecinieces ir pieteicēja ģimenes draudzenes, tādēļ tiesa nevar izslēgt iespēju, ka minētās personas ir ieinteresētas sniegt liecības tieši par labu pieteicējam, lai attaisnotu atbildētāja konstatētos apstākļus pieteicēja ģimenē.

Nemot vērā minēto, tiesa tomēr dod priekšroku tādiem pierādījumiem lietā, kuru objektivitāti nav pamata apšaubīt.

Bez tam, no *R.N.*, *G.A.* un *L.P.* liecībām izriet secinājums, ka bērnam ticis gādāts viss nepieciešamais, un, ka minētās personas pašas nav redzējušas, ka pieteicēja ģimenē tiek lietots alkohols. Tiesas ieskatā minētais neapstiprina faktū, ka pieteicēja ģimenē alkohola problēma nepastāv.

[34] Tiesai, izskatot lietu, neradās pārlicība, ka pieteicējs ir izpratis notiekošā cēloņus, kā arī ir izpratis atbildētāja rīcības mērķi – aizsargāt bērna intereses. Tādējādi bāriņtiesai, atbilstoši tās uzdevumiem, pie konstatētajiem apstākļiem un pie šādas attieksmes no pieteicēja puses bija faktiskis un tiesisks pamats pieņemt lēmumu par bērna izņemšanu no ģimenes, atceļot pieteicēju no aizbildņa pienākumu pildīšanas. Pieteicējs pēc pārsūdzēto lēmumu pieņemšanas nav izvēlējies atbilstošāko un efektīvāko risinājumu ģimenes apvienošanai, proti, nav vērsies bāriņtiesā ar lūgumu atkārtoti izskatīt jautājumu par viņa iecelšanu par aizbildni *K.O.-G.*, piekrītot risināt konstatētās problēmas ģimenē ar speciālistu palīdzību.

APL 278.panta 1.punkts noteic, ka tiesa atstāj pieteikumu bez izskatīšanas, ja pieteicējs nav ievērojis likumā noteikto lietas iepriekšējās ārpustiesas izskatīšanas kārtību.

Kā jau iepriekš minēts, Saskaņā ar Civillikuma 218.pantu aizbildnības lietas pārzina bāriņtiesas. Saskaņā ar Bāriņtiesu likuma 26.panta ceturtās daļas 2.punktā noteikto bāriņtiesa lemj par cita aizbildņa iecelšanu, ja iepriekšējais aizbildnis atcelts vai atlaists no aizbildņa pienākumu pildīšanas.

Tas nozīmē, ka ar lūgumu iecelt pieteicēju par *K.O.-G.* aizbildni un atgriezt *K.O.-G.* pieteicēja ģimenē, pieteicējam vispirms ir jāvērtē bāriņtiesā. Savukārt tiesa var izvērtēt vienīgi iestādes pieņemtā lēmuma tiesiskumu, nevis iestāties valsts pārvaldes iestādes vietā, pārņemt tās kompetenci un funkcijas.

Nemot vērā to, ka pieteicējs pēc pārsūdzēto lēmumu pieņemšanas nav vērsies bāriņtiesā ar lūgumu izskatīt jautājumu par viņa iecelšanu par aizbildni *K.O.-G.* un līdz ar to bāriņtiesa šādu jautājumu nav izskatījusi, tad pieteikums daļā par pienākuma uzlikšanu Bauskas pilsētas bāriņtiesai nekavējoties atgriezt *K.O.-G.* pieteicēja ģimenē un nekavējoties atjaunot pieteicējam aizbildņa statusu, ir atstājams bez izskatīšanas, pamatojoties uz APL 278.panta 1.punktu.

[35] Pieteicējs ir pārsūdzējis arī atbildētāja 2007.gada 17.jūlija lēmumu Nr.1-6/33 (*lietas 7.lapa*), ar kuru nolemts ievietot *K.O.-G.* trešās personas – *D.P.* audžuģimenē no 2007.gada 20.jūlija līdz bērna adoptēšanai vai aizbildnības nodibināšanai. Pieteicēja ieskatā minētais lēmums ir pretrunā ar Civillikuma 341.panta 3.punktu un 342.pantu, jo atceltā aizbildņa vietā nav ticis iecelts cits aizbildnis. Bez tam, lēmumā neesot norādīti svarīgi apstākļi, kādēļ trešajai personai – *D.P.*, kura reāli dzīvo citā novadā, nodots bērns. Turklāt pieteicējam kļuvis zināms, ka bērns tiek gatavots adopcijai uz ārzemēm, un, lai to novērstu, pieteicējs vērsies tiesībsargājošās iestādēs. Pieteicējaprāt, bāriņtiesas darbības jau līdzinās cilvēku tirdzniecībai.

[35.1] Saskaņā ar Bāriņtiesu likuma 25.panta pirmajā daļā noteikto, bāriņtiesa lemj par: 1) ģimenes vai personas piemērotību audžuģimenes pienākumu veikšanai; 2) audžuģimenes statusa piešķiršanu; 3) bērna ievietošanu audžuģimenē vai uzturēšanās izbeigšanu tajā.

Atbilstoši tā paša panta trešajai daļai, audžuģimenes statusa piešķiršanas un atņemšanas kārtību, bērna un audžuģimenes savstarpējās personiskās un mantiskās attiecības, audžuģimeņu finansēšanas kārtību, kā arī kārtību, kādā bērnu nodod audžuģimenei vai izbeidz viņa uzturēšanos tajā, nosaka Ministru kabinets.

Ministru kabineta 2006.gada 19.decembra noteikumu Nr.1036 „Audžuģimenes noteikumi” (*izdoti, pamatojoties uz Bāriņtiesu likuma 25.panta trešo daļu; spēkā no 2007.gada 1.janvāra*) 3.punkts noteic, ka bāriņtiesa, ievietojot bērnu audžuģimenē, noskaidro bērna viedokli un ievēro bērna intereses, kā arī izvērtē, vai audžuģimene spēs nodrošināt pienācīgus dzīves apstākļus un aprūpi bērnam.

Izvērtējot atbildētāja pieņemto lēmumu Nr.1-6/33 par bērna ievietošanu trešās personas – *D.P.* ģimenē, tiesa atzīst, ka izšķirošā nozīme ir apstāklim, ka *D.P.* ir piemērota aizbildnes pienākumu pildīšanai.

[35.2] Tiesa konstatēja, ka pati *K.O.-G.* pieteicēja ģimenē atgriezies nevēlas, turpretī izjūt emocionālu pieķeršanos *D.P.* ģimenei (*skat. arī šā sprieduma 32.5.punktu*).

Psihoterapeite *D.B.* atzinumā konstatējusi, ka *K.* izjūt ciešu emocionālu piesaisti ar audžumāti *D.P.*, izjūt satraukumu, kad audžumamma nav klāt, bieži vaicā par viņu. Psihoterapeite rekomendē *K.O.-G.* uzturēšanos audžuģimenē, kur *K.* izjūt piesaisti, stabilitāti un drošību (*lietas 84.lapa*).

Psiholoģe *A.K.* atzinumā secinājusi, ka šobrīd bērns atrodas apstākļos, kas nodrošina pilnvērtīgu fizisko, intelektuālo un emocionālo attīstību. Meitene daudz

stāsta un spēlē ataino notikumus no ikdienas dzīves šobrīd, šķiet, ka jūtas laimīga (*lietas 156.lapa*).

Izskatāmajā gadījumā bāriņtiesa ir lēmusi par *D.P.* atbilstību aizbildnes pienākumu pildīšanai un ir atzinusi, ka *D.P.* piemīt vajadzīgās spējas un īpašības, lai kļūtu par aizbildni *K.O.-G.*

[35.3] Lietas materiālos nav pierādījumu pieteicēja apgalvojumiem, ka bērns tiek gatavots adopcijai uz ārzemēm, un, ka bāriņtiesas darbības līdzinās cilvēku tirdzniecībai. Arī tiesas sēžu laikā tiesai nekādi pierādījumi, kas apstiprinātu minētos apgalvojumus, netika iesniegti. Tādējādi minētos pieteicēja apgalvojumus tiesa noraida kā nepamatotus.

[35.6] Ministru kabineta 2006.gada 19.decembra noteikumu Nr.1036 „Audžuģimenes noteikumi” 6.punkts nosaka, ka gadījumā, ja bērnu ievieto audžuģimenē, kuras deklarētā dzīvesvieta neatrodas attiecīgās bāriņtiesas darbības teritorijā, bāriņtiesa, kas pieņēmusi lēmumu par bērna ievietošanu audžuģimenē, un audžuģimenes dzīvesvietas bāriņtiesa var noslēgt sadarbības līgumu, nosakot abu bāriņtiesu pienākumus jautājumos, kas attiecas uz audžuģimenes un bērna dzīves apstākļu pārbaudes, audžuģimenes uzraudzības un bērna personisko un mantisko interešu aizstāvības un audžuģimenes un bērna dzīves apstākļu pārbaudes izdevumu segšanu.

No minētā secināms, ka normatīvie akti neaizliedz ievietot bērnu audžuģimenē, kuras deklarētā dzīves vieta neatrodas attiecīgās bāriņtiesas teritorijā, kā arī neuzliek par pienākumu atbildētājam norādīt lēmumā īpašus apstākļus, kuru dēļ bērns ticis ievietots konkrētajā audžuģimenē. Kā jau iepriekš minēts, galvenā nozīme ir tam, lai tiktu ievērotas bērna intereses, paša bērna viedoklis, kā arī audžuģimenes spējām nodrošināt pienācīgus, drošo dzīves apstākļus un aprūpi bērnam.

[35.7] Bāriņtiesu likuma 24.panta otrā daļa citastarp noteic, ka gadījumā, ja nav iespējama bērna atgriešanās aizbildņa ģimenē vai audžuģimenē, bāriņtiesa lemj par ārpusģimenes aprūpes nodrošināšanu bērnam citā ģimenē vai ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijā.

Pamatojoties uz minēto un ievērojot bērna intereses, pie lietā konstatētajiem apstākļiem bāriņtiesa ir pamatoti pieņēmusi lēmumu par *K.O.-G.* ievietošanu *D.P.* audžuģimenē.

[35.8] Balstoties uz iepriekšminētajiem apsvērumiem tiesa nonāca pie secinājuma, ka atbildētāja 2007.gada 17.jūlija lēmums Nr.1-6/33 ir tiesisks, pamatots un bērna interesēm atbilstošs.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246.-251.pantu, 278.panta 1.punktu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda:

1. Noraidīt *J.O.* pieteikumu daļā par Bauskas pilsētas bāriņtiesas 2007.gada 17.jūlija lēmuma Nr.1-6/32 atcelšanu un daļā par Bauskas pilsētas bāriņtiesas 2007.gada 17.jūlija lēmuma Nr.1-6/33 atcelšanu.

2. Atstāt bez izskatīšanas *J.O.* pieteikumu daļā par pienākuma uzlikšanu Bauskas pilsētas bāriņtiesai nekavējoties atgriezt *K.O.-G. J.O.* ģimenē un nekavējoties atjaunot *J.O.* aizbildņa statusu.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā 20 dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvajā rajona tiesā.

Tiesnese

(paraksts)

R.Paegle

NORAKSTS PAREIZS

Administratīvās rajona tiesas

tiesnese _____ R.Paegle

Rīgā, 2008.gada 7.aprīlī.